

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL SUDA

ODLUKA

Zahtjev br. 50546/14
Marija VUKELIĆ i Ante VUKELIĆ
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući
17. rujna 2019. godine u Odboru u sastavu:

Tim Eicke, *predsjednik*,

Jovan Ilievski,

Raffaele Sabato, *suci*,

i Renata Degener, *zamjenica tajnika Odjela*,

uzimajući u obzir gore navedeni zahtjev podnesen 10. srpnja 2014.
godine,

uzimajući u obzir očitovanje koje je dostavila tužena Vlada i odgovor na
očitovanje koje su dostavili podnositelji zahtjeva,
nakon vijećanja odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

1. Podnositelji zahtjeva, gđa Marija Vukelić i g. Ante Vukelić, državljani su Republike Hrvatske rođeni 1959. godine i žive u Kraljevcu na Sutli. Podnositelje zahtjeva zastupala je gđa K. Starčević Pavelka, odvjetnica iz Zagreba.

2. Vladu Republike Hrvatske („Vlada“) zastupala je njezina zastupnica, gđa. Š. Stažnik.

A. Okolnosti predmeta

3. Činjenično stanje predmeta, kako su ga iznijele stranke, može se sažeti kako slijedi.

4. Godine 1987. podnositelji zahtjeva podnijeli su tužbu protiv J.Č. na Općinskom sudu u Klanjcu, tražeći utvrđivanje postojanja oporuke iza pokojnog I.K.-a. Tuženica u tom predmetu J.Č. podnijela je protutužbu protiv podnositelja zahtjeva na istom sudu, tražeći utvrđenje ništetnosti oporuke pokojnog I.K.-a.

5. Nakon što je presuda kojom je utvrđeno postojanje oporuke pokojnog I.K.-a postala pravomoćna 21. veljače 2001. godine, sudac pojedinac Općinskog suda u Klanjcu I.S. presudio je u korist J.Č. i proglasio oporuku ništetnom.

6. Punomoćnik podnositelja zahtjeva podnio je žalbu 1. ožujka 2004. godine, te je 16. ožujka 2004. godine spis upućen Županijskom sudu u Zlataru radi donošenja odluke.

7. Dana 30. lipnja 2004. podnositelji zahtjeva podnijeli su dopunu svojoj žalbi izravno Županijskom sudu, navodeći da su u međuvremenu saznali da su sudac I.S. i protustranka J.Č. „... u rodu (djeca dva bratića).“

8. Dana 28. prosinca 2005. Županijski sud u Zlataru odbio je žalbu podnositelja zahtjeva kao neosnovanu, te je utvrdio da je dopuna žalbi podnesena nepravovremeno.

9. U reviziji od 3. ožujka 2006. godine podnositelji zahtjeva prigovorili su, *inter alia*, da je sudac I.S. rođak J.Č.

10. Dana 23. srpnja 2013. Vrhovni sud odbio je reviziju podnositelja zahtjeva. U pogledu nepristranosti, utvrdio je da je stupanj srodstva između suca I.S.-a i J.Č. izvan zakonom propisanih osnova za izuzeće suca (nisu bili srodnici u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja).

11. Ustavni sud Republike Hrvatske proglasio je 17. prosinca 2013. godine naknadnu ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva nedopuštenom, a to rješenje je dostavljeno podnositeljima 13. siječnja 2014. godine.

12. U međuvremenu, u travnju 2008. godine podnositelji zahtjeva pokrenuli su još jedan parnični postupak protiv J.Č. pred Općinskim sudom u Klanjcu, radi utvrđivanja vlasništva nad određenom imovinom. U tom je postupku također odlučivao sudac I.S., pa ipak podnositelji zahtjeva nikada nisu podnijeli zahtjev za njegovo izuzeće, niti su naveli da između njega i tuženice postoji obiteljska veza.

B. Mjerodavno domaće pravo

13. Mjerodavno domaće pravo izloženo je u presudama u predmetima *Ramljak protiv Hrvatske*, br. 5856/13, stavci 13. - 17., 27. lipnja 2017. i *Parlov-Tkalčić protiv Hrvatske*, br. 24810/06, stavak 26., 22. prosinca 2009.

PRIGOVOR

14. Podnositelji zahtjeva prigovorili su na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije zbog nedostatka nepristranosti suca I.S.-a jer je srodnik njihove protivne strane u predmetnom parničnom postupku.

PRAVO

15. Podnositelji zahtjeva pozvali su se na članak 6. stavak 1. Konvencije, čiji mjerodavni dio glasi kako slijedi:

„Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ... svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično ... ispita njegov slučaj.“

A. Tvrđnje stranaka

1. Vlada

16. Vlada je ustvrdila da podnositelji zahtjeva nisu iskoristili dostupno i učinkovito domaće pravno sredstvo jer nisu podnijeli zahtjev za izuzeće suca I.S.-a prije završetka prvostupanjskog postupka. Iako su bili svjesni da je njihov predmet dodijeljen sucu I.S.-u i imali su dovoljno vremena za podnošenje zahtjeva za njegovo izuzeće, ni oni ni njihova odvjetnica nikada nisu prigovorili sastavu suda, niti su izrazili bilo kakvu sumnju tijekom prvostupanjskog postupka u pogledu nepristranosti suca I.S.-a do završetka glavne rasprave.

17. Vlada je tvrdila da nije bilo osnova na temelju članka 71. stavka 3. Zakona o parničnom postupku za izuzeće suca I.S.-a jer nije bio srodnik protustranke u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja. Štoviše, nije bilo nikakvih drugih okolnosti koje bi mogle dovesti u sumnju njegovu nepristranost na temelju članka 71. stavka 7. Zakona o parničnom postupku jer je sam sudac izjavio da nije bio svjestan srodstva s protustrankom, niti je ikada stupio u bilo kakav osobni kontakt s njom.

18. Vlada je na kraju napomenula da podnositelji zahtjeva nisu izrazili nikakve sumnje u nepristranost suca I.S.-a nekoliko godina kasnije, kad mu je opet dodijeljen još jedan predmet između istih stranaka.

2. Podnositelji zahtjeva

19. Podnositelji zahtjeva tvrdili su da, do trenutka kada su saznali za srodstvo između suca I.S.-a i protustranke, više nisu mogli podnijeti zahtjev za njegovo izuzeće jer je istekao zakonski rok – kako je predviđen člankom 73. stavkom 6. Zakona o parničnom postupku. To su pitanje otvorili pred domaćim sudovima čim su saznali za činjenicu koju su smatrali osnovom za

izuzeće suca. Štoviše, sudac I.S., kao srodnik tuženice, trebao se sam izuzeti.

20. Podnositelji zahtjeva tvrdili su da je Općinski sud u Klanjcu mali sud sa samo dva suca – odnosno, sucem I.S.-om i predsjednikom tog suda – koji je odlučivao o zahtjevima za izuzeće sudaca. Prema tome, podnositelji zahtjeva smatrali su da ni potonji ne bi bio nepristran da mu je dodijeljen njihov predmet.

B. Ocjena suda

21. Sud smatra da nije potrebno odgovoriti na prigovor Vlade o neiscrpljivanju domaćih pravnih sredstava jer je ovaj prigovor u svakom slučaju nedopušten iz sljedećih razloga.

22. Mjerodavna načela Konvencije koja se odnose na nepristranost sudova sažeta su u predmetu *Morice protiv Francuske* [VV], br. 29369/10, stavci 73. - 78., 23. travnja 2015., i ponovljena u gore citiranom predmetu *Ramljak protiv Hrvatske*, stavak 26.

23. Sud na početku primjećuje da u ovom predmetu nisu izvedeni nikakvi dokazi koji bi upućivali na bilo kakvu osobnu pristranost suca I.S.-a u predmetu podnositelja zahtjeva. Zadaća Suda stoga je ocijeniti može li se sumnja podnositelja zahtjeva o nepristranosti suca I.S.-a smatrati objektivno opravdanom.

24. Glavna tvrdnja podnositelja zahtjeva bila je da su obavijestili domaće sudove o osnovama za izuzeće suca I.S.-a čim su za njih saznali. Međutim, nisu pružili nikakve pojedinosti pred domaćim sudovima ni pred ovim Sudom kojima bi objasnili kako su saznali za relevantnu činjenicu ili zašto su to učinili tek u tako kasnoj fazi postupka. Imajući u vidu činjenicu da je predmetni postupak bio dugotrajan i da se vodio pred malim sudom u maloj zajednici, Sud smatra da su podnositelji zahtjeva ili trebali znati za srodstvo između suca I.S.-a i tuženice mnogo ranije ili (zaista, kako je navela Vlada) su sudac i tuženica bili toliko udaljeni srodnici da ni sam sudac nije bio svjestan tog srodstva.

25. Sud nadalje napominje da podnositelji zahtjeva nisu iznijeli provjerljive činjenice o prirodi ili stupnju srodstva između suca I.S.-a i tuženice, niti su ukazali na bilo kakve druge okolnosti koje bi dovele u sumnju njegovu nepristranost. Ipak, čak i pretpostavljajući da su sudac i tuženica doista djeca dvoje rođaka, Sud smatra da je taj stupanj srodstva, bez ikakvih drugih naznaka pristranosti, previše udaljen da bi sam po sebi izazvao bilo kakvu sumnju u pogledu nepristranosti suca I.S.-a.

26. S tim u vezi, Sud primjećuje da u mjerodavnoj odredbi domaćeg zakona, odnosno članku 71. stavku 3. Zakona o parničnom postupku, nije naveden tako udaljen stupanj srodstva kao razlog za automatsko izuzeće suca iz predmeta. Štoviše, to je bio i zaključak Vrhovnog suda prilikom

razmatranja i odbijanja prigovora podnositelja zahtjeva zbog navodne pristranosti suca I.S.-a (vidi stavak 10. ove odluke).

27. Sud nadalje pridaje određenu važnost činjenici da podnositelji zahtjeva nisu izrazili nikakvu sumnju u nepristranost suca I.S.-a nekoliko godina kasnije, kada je on ponovno bio raspravni sudac u drugom postupku između njih i iste tuženice (vidi stavak 12. ove odluke). Sud neuvjerljivom smatra tvrdnju podnositelja zahtjeva da nisu mogli zatražiti izuzeće suca I.S.-a u naknadnom postupku zbog malog broja sudaca na Općinskom sudu u Klanjcu (vidi stavak 20. ove odluke). Nema naznaka da bi drugi sudac tog suda bio pristran protiv podnositelja zahtjeva, ali u svakom slučaju, da su čvrsto vjerovali u to, mogli su zatražiti svrsishodnu delegaciju nadležnosti drugom sudu (vidi stavak 13. ove odluke).

28. U skladu s tim, ovaj je dio zahtjeva očigledno neosnovan i mora se odbaciti u skladu s člankom 35. stavkom 3. točkom (a) i stavkom 4. Konvencije.

Iz tih razloga Sud jednoglasno

Utvrđuje da je zahtjev nedopušten.

Sastavljeno na engleskom jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 10. listopada 2019.

Renata Degener
Zamjenica tajnika

Tim Eicke
Predsjednik

© 2019 Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava

Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava provjerio je točnost prijevoda, te proveo lekturu i pravnu redakтуру istoga.